

Vlaams
Parlement

vergadering **C65**
zittingsjaar 2015-2016

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting

van 5 januari 2016

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Michel Doomst aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over het Vlaamse veiligheidsbeleid – 505 (2015-2016)	3
VRAAG OM UITLEG van Valerie Taeldeman aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de Steunpunten Duurzaam Wonen en Bouwen – 129 (2015-2016)	5
VRAAG OM UITLEG van Chris Janssens aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de gevolgen van de federale antiterrorismaatregelen voor Vlaanderen – 508 (2015-2016)	7

VRAAG OM UITLEG van Michel Doomst aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over het Vlaamse veiligheidsbeleid – 505 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Jan Hofkens

De voorzitter: De heer Doomst heeft het woord.

Michel Doomst (CD&V): Minister-president, gewesten en gemeenschappen zijn geen politieoverheden in de strikte betekenis van het woord en kunnen politiediensten dus ook niet rechtstreeks aansturen of er prioriteiten voor vastleggen. Toch lijkt het mij de moeite waard om eens door te bomen over de mogelijkheden die op dit moment voorliggen om dat te versterken. Ik denk immers dat dat, in 2016 nog meer dan in 2015, het best op één lijn zit. En de dreigende terreur zou dat nog dwingender kunnen maken, om die aanpak meer geïntegreerd te laten verlopen en de afstemming nog beter te doen.

Vanuit onze partij vinden wij die bottom-upaanpak heel belangrijk. Als we het over politiewerking hebben, denk ik dat de wijkwerking in 2016 meer dan ooit centraal zal staan. Als je dat vanuit het lokale niveau bekijkt, is die wijkwerker een wethouder, maar eigenlijk ook een welzijnsobservator. Eind vorig jaar had ik er toch een goed gevoel bij dat onze aanwezigheid in de Nationale Veiligheidsraad vanuit Vlaanderen substantieel was.

In het kader van de zesde staatshervorming, die hier en daar bij u toch ook een goed gevoel moet oproepen, kunnen de bevoegdheden op het vlak van bijvoorbeeld strafrechtelijk beleid groter zijn en kan er meer impact zijn op die geïntegreerde benadering. De Vaste Commissie voor de Lokale Politie (VCLP) is daar een heel belangrijke partner in, omdat het toch de politie is, heel dicht bij de realiteit en op het terrein, waar we dagelijks veel van verwachten.

Ik hoor dat er in Wallonië en Brussel al een contactpersoon is aangeduid. Is er voor Vlaanderen al een perspectief om een contactpersoon aan te duiden voor die Vaste Commissie? Is daar al over gepraat? Zijn we zeker dat dat Vlaamse zitje in de Nationale Veiligheidsraad permanent beschikbaar is? Is het ook niet stilaan het moment om nog meer gestalte te geven aan dat eigen Vlaamse veiligheidsbeleid? En hoe wordt dat samenwerkingsakkoord rond strafrechtelijk beleid tussen het federale niveau en gemeenschappen en gewesten concreet ingevuld en opgevolgd?

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Mijnheer Doomst, de Vaste Commissie voor de Lokale Politie is een representatief orgaan op het federale niveau, maar van en voor de lokale politiediensten. Ik heb geen weet van een oproep, zoals u in de ingediende versie van uw vraag vermeldde, maar het is wel zo dat de VCLP in het najaar van 2014 contact heeft opgenomen met mijn kabinet, met de vraag om binnen het kabinet een verbindingsofficier aan te duiden.

Dat leek mij toen niet aangewezen. De Vlaamse overheid is niet bevoegd voor de organisatie en het beleid van de politie. Dat betekent evenwel niet dat ik geen voorstander ben van overleg met de actoren die belast zijn met de handhaving van de Vlaamse strafrechtelijke bepalingen. De Vlaamse Regering heeft op 9 oktober jongstleden een project goedgekeurd voor de coördinatie van het handhavingsbeleid en heeft daarvoor een projectleider op N-niveau aangesteld.

De nieuwe bevoegdheden van de Vlaamse overheid met betrekking tot Justitie, ingevoerd bij de zesde staatshervorming, voorzien niet in een permanente vertegenwoordiging van de deelstaten in de Nationale Veiligheidsraad, maar wij waren

er wel de facto bij betrokken op het moment dat er heel acuut dreigingsgevaar was. Er is toen heel terecht beslist dat de ministers-presidenten uitgenodigd werden op de Nationale Veiligheidsraad, omdat het ook ging over aspecten die betrekking hebben op de hele samenleving.

Ik heb in de plenaire vergadering al gezegd dat ik er voorstander van ben om dat te bestendigen. Dat is niet geformaliseerd. Het is tot nu toe ook geen voorwerp van gesprek geweest. Ik denk ook niet dat dit direct zou kunnen. Er is geen grondwetswijziging of herziening van de bijzondere wet op til. Maar als wij de facto deel uitmaken van die veiligheidsraad, is dat een goede zaak. Ik ben in elk geval voorstander van de bestendiging van de betrokkenheid. Na het laatste Overlegcomité hebben we met de ministers-presidenten ook samen gezeten met de premier, om te spreken over een aantal maatregelen met betrekking tot deradicalisering.

Wat ons eigen Vlaams vervolgingsbeleid betreft, heeft de Vlaamse Regering op 9 oktober 2015 de heer Bloemen aangesteld als projectleider, voor een project op N-niveau: de coördinatie van het handhavingsbeleid bij het Departement Kanselarij en Bestuur. Hij komt in februari met een voorstel van projectaanpak. Dat project zal focussen op het stroomlijnen van de procedureregels.

Ik heb, voorzitter, uitvoerig uitleg gegeven over handhaving, als antwoord op uw vraag in de commissie. Dat gebeurt door het opstellen van een Vlaams decreet inzake bestuurlijke handhaving; door het bevorderen van concrete samenwerking van handhavende entiteiten op het Vlaamse niveau; door middel van handhavingspartners met de andere bestuursniveaus, ter uitvoering van de nota 'Vlaams beleid en voorstel tot samenwerking met betrekking tot toezicht en handhaving', goedgekeurd door het voorzitterscollege op 20 november 2014; door de coördinatie en operationalisering van het Vlaams strafrechtelijk vervolgingsbeleid.

Dat laatste punt behelst de voorbereiding van de vertegenwoordiging van Vlaanderen in het college van procureurs-generaal; de deelname aan de uitwerking van de kadernota 'Integrale veiligheid' en het Nationaal Veiligheidsplan; en het uitwerken van de Vlaamse prioriteiten bij het vervolgingsbeleid, waarbij we ook een afwegingskader zullen maken: ofwel strafrechtelijke handhaving ofwel bestuurlijke handhaving. We zullen ook een afwegingskader maken voor een positief injunctierecht ter uitvoering van de conceptnota 'Vervolgingsbeleid van de Vlaamse Regering', goedgekeurd op 13 februari 2015.

Wat betreft de kadernota 'Integrale veiligheid' en het Nationaal Veiligheidsplan kan ik melden dat die op het niveau van de expertengroep, waar Vlaanderen ook aan deelneemt, worden gefinaliseerd. Die gaan dan voor advies naar het college. Daar zal overleg plaatsvinden met de ministers-presidenten van de deelstaten. Dat is allemaal ingepland eind januari. Tot slot zullen die stukken worden voorgelegd aan de Interministeriële Conferentie voor het Veiligheids- en Handhavingsbeleid en aan de Nationale Veiligheidsraad. Wij bereiden dat in Vlaanderen politiek-ambtelijk voor. We hebben deze zomer een lijst van thema's gemaakt die kunnen dienen als insteek voor de kadernota 'Integrale veiligheid'. De Vlaamse Regering keurde op basis hiervan op 3 juli 2015 een lijst van veiligheidsclusters en -fenomenen goed, die wordt gebruikt als insteek en standpunt van de Vlaamse overheid bij de verdere opmaak van die kadernota en bij het Nationaal Veiligheidsplan.

Vlaanderen heeft voor de eigen bevoegdheden, meer bepaald Leefmilieu en Verkeersveiligheid, voor een eigen insteek gezorgd en de federale fiches geamendeerd en aangevuld, onder meer met betrekking tot sociale fraude en radicalisering. De kadernota 'Integrale veiligheid' en het Nationaal Veiligheidsplan zullen natuurlijk de basis vormen voor het veiligheidsbeleid dat gevoerd moet worden zowel door de parketten als door de politiediensten. Zoals u weet, behelst het samenwerkingsakkoord betreffende het strafrechtelijk en het veiligheidsbeleid de samenhang van

het strafrechtelijk en het veiligheidsbeleid, en de verbetering van die samenhang voor wat betreft de materies die onder de bevoegdheid van de deelstaten vallen. Het samenwerkingsakkoord gaat over de deelname aan het college van procureurs-generaal – ondertussen neem ik daaraan deel, in principe is er twee keer per jaar een bijeenkomst –, de deelname aan de expertisenetwerken – Vlaanderen heeft expertisenetwerken opgesteld, de andere deelstaten hebben dat nog niet gedaan –, de deelname van de deelstaten aan de opmaak van de kadernota 'Integrale veiligheid' en het Nationaal Veiligheidsplan.

Op het niveau van Brussel en op het niveau van het Waalse Gewest is er inderdaad in april 2015 een verbindingsofficier van de lokale politie aangesteld. Dat is de heer Fernand Koekelberg. Hij werd aangesteld bij de minister-president van Wallonië en bij de minister-president van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Wij zijn niet ingegaan op die vraag omdat wij in de eerste plaats bevoegd zijn voor het vervolgings- en veiligheidsbeleid, en omdat wij geen band hebben met de lokale politie. Wij zien die functie ook niet op het kabinetsniveau. Ik vind niet dat je op het kabinet van de minister-president de verbindingsofficier met de Vlaamse Regering als een kabinetsfunctie moet hebben. Dat is geen politieke maar een officiële functie, die moet worden ingevuld om officieel de coördinatie te doen.

Wij komen met de conceptnota en het projectvoorstel van de heer Bloemen. Wij zullen voorzien in het nodige overleg waar dat nodig is. Het is waar dat de lokale politiemensen observatoren inzake preventie zijn. Maar aansturing van de bevoegdheid voor politie hebben we helaas niet, ook niet met de zesde staatshervorming. Ik zie dus geen reden om over te gaan tot de aanstelling van een verbindingsofficier op het kabinet omdat daar de bevoegdheden niet zitten. Die zitten essentieel bij het vervolgingsbeleid, bij het justitieel beleid, bij het positief injunctierecht, bij het bepalen van de prioriteiten, het jeugdsanctierecht, de justitiehuisen: allemaal zaken die niet meteen tot de invloedssfeer of bevoegdheid van de lokale politie behoren.

De voorzitter: De heer Doomst heeft het woord.

Michel Doomst (CD&V): Minister-president, dank u voor uw antwoord. Ambtelijk zitten we met die projectleider die de coördinatie doet wel juist. Het is goed dat we in januari die projectaanpak hebben. Maar ik blijf ervoor ijveren dat we vanuit Vlaanderen ambitieuzer zijn, niet om de dagelijkse werking van de politie aan te sturen, maar wel om van daaruit de signalen op te vangen die interessant zijn voor de opbouw van wat we in dat project willen steken. Een partnerschap met de Vaste Commissie kan veel opleveren voor de echte terreinkennis en voor onze impulsen ten aanzien van het federale niveau. Dat is ook van belang om een lokale politiezone vanuit Vlaanderen als lokale entiteit erkend te krijgen en mee te werken aan de Vlaamse regelgeving inzake verkeer, milieu, extremisme, jeugdzorg, justitiehuisen... Dat zullen we de volgende jaren nog meer moeten doen.

Die ervaring op het terrein kan echt wel helpen, en ik vraag dan ook er de Vaste Commissie bij te betrekken om Vlaanderen, van onderuit stuwend, zo sterk mogelijk aanwezig te laten zijn op federaal niveau. We kijken dus uit naar het project van de heer Bloemen eind januari en zullen de bloemen ook keuren.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Valerie Taeldeman aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de Steunpunten Duurzaam Wonen en Bouwen – 129 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Jan Hofkens

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Valerie Taeldeman (CD&V): Minister-president, in maart 2015 stelden collega Lieten en ikzelf u een vraag over de verdere toekomst van de provinciale Steunpunten Duurzaam Wonen en Bouwen. Tijdens die commissievergadering zijn de historiek en de precieze taken van die steunpunten uitvoering aan bod gekomen, samen met het feit dat de vijf provinciale steunpunten van Vlaanderen van de Vlaamse overheid elk een jaarlijkse projectsubsidie van 50.000 euro ontvangen.

Vorig jaar liet u in deze commissie weten dat we het er allemaal over eens zijn dat de sensibiliseringsacties en het verstrekken van advies rond duurzaamheid absoluut noodzakelijk zijn. Uw administratie had toen ook een evaluatie van de provinciale steunpunten klaar, maar u vond die eerder onvoldoende en zou bijkomende gegevens opvragen om ze te vervolledigen en dan een standpunt in te nemen.

Vorig jaar zei u ook dat u met uw collega-ministers, minister Turtelboom voor Energie, minister Homans voor Wonen en minister Schauvliege voor Omgeving, zou bekijken hoe u op een gecoördineerde manier te werk kunt gaan in het kader van duurzaam wonen en bouwen. We weten allemaal zeer goed dat in december in Parijs een klimaatakkoord werd bereikt, dat Vlaanderen hard heeft gewerkt aan het Renovatiepact – de Vlaamse Regering heeft daar ook haar steuntje toe bijgedragen – en dat zowel het klimaatakkoord als het Renovatiepact bepaalt dat we in Vlaanderen een omslag moeten maken en de komende jaren voluit moeten inzetten op duurzaam wonen, bouwen en renoveren.

Mijn vraag van vandaag is een beetje een opvolgvraag, omdat er in de commissie van maart 2015 nog geen definitieve beslissing was gevallen over de verdere toekomst van de provinciale steunpunten. Ik heb dan ook volgende concrete vragen. Kunt u de belangrijkste bevindingen toelichten van het overleg over het voortbestaan van de steunpunten? Hebt u intussen bijkomende gegevens verzameld ter aanvulling van de evaluatie die u zelf onvoldoende vond? Welke toekomst hebben de provinciale steunpunten? Kunnen ze rekenen op blijvende steun vanuit Vlaanderen?

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Mevrouw Taeldeman, ik heb inderdaad in de commissie van maart 2015 gezegd dat ik mijn departement opdracht had gegeven me een bijkomende evaluatie te bezorgen van de werking van de provinciale steunpunten. Begin september heb ik die inderdaad ontvangen en op basis daarvan heb ik beslist de ondersteuning van de provinciale Steunpunten Duurzaam Bouwen en Wonen voort te zetten tot het einde van de regeerperiode. Dat is trouwens ook bij de bespreking van mijn beleidsbrief aan bod gekomen en daarom verwondert uw vraag mij een beetje, maar misschien was u niet aanwezig bij de bespreking. Uiteraard is de beleidsbrief het voorwerp geweest van coördinatiebesprekingen en afstemming met de collega's.

Uit de evaluatie die ik heb gekregen, blijkt dat de steunpunten sterke lokale spelers zijn geworden in het veld van duurzaam wonen en bouwen. Ze zijn ook een duidelijk aanspreekpunt voor verschillende doelgroepen. Natuurlijk zijn er klassieke, ook commerciële spelers op de markt, maar inzake duurzaam wonen is er wel degelijk behoefte aan een aanvullende werking voor zaken waar de markt niet meteen een antwoord op biedt. Meer in het bijzonder zijn de steunpunten zeker van nut voor de kleinere gemeenten, die zelf vaak niet over de nodige expertise, mensen en middelen beschikken om een beleid inzake duurzaam wonen en bouwen uit te werken. Sinds een paar jaar treden ze echter ook op voor grotere projecten gericht op de renovatie van particuliere woningen. Als voorbeeld wordt in de evaluatie het Limburgs Steunpunt aangehaald, dat initiator en trekker is van het IWT-proeftuinproject Werfgoed. Dat is een project van een consortium van dertien partners die samen instaan voor doorgedreven renovatie van particuliere woningen, met een volledige begeleiding van a tot z van de eigenaars. Het project heeft

als bredere doelstelling aan de hand van deze proeftuinen een operationele structuur uit te werken waarmee collectieve renovatie van privéwoningen op grote schaal mogelijk wordt gemaakt.

Het steunpunt heeft 1500 woningen gescreend en advies verleend. Uit die screening bleek dat 250 woningen een begeleiding krijgen voor het volledige proces van a tot z. Ik heb beslist om verdere ondersteuning te bieden. De overgangsregeling loopt van 1 november 2015 tot 3 maart 2016, datum waarop de huidige samenwerkingsovereenkomst afloopt. De steun per steunpunt bedraagt 16.500 euro, daarna bedraagt de jaarlijkse subsidie per steunpunt 40.000 euro. We bereiden een samenwerkingsakkoord voor waarin we afspraken zullen maken over output en resultaat en indicatoren zullen ontwikkelen zodat we kunnen weten en meten of het geld dat we eraan geven, goed besteed wordt. We willen ook nagaan of er op zijn minst een beetje op gelijke basis wordt gewerkt in de verschillende provincies.

Ik heb op 10 maart opgemerkt dat ik raakvlakken en samenwerkingsoportunities zag met het Renovatiepact. De Vlaamse Regering heeft daarover een conceptnota goedgekeurd op 17 juni 2015. Er is een samenwerking in het kader van het Renovatiepact maar ook met de beleidsinitiatieven van de ministers Homans en Schauvliege. Het Renovatiepact heeft als doel het uitwerken en uitvoeren van een coherent actieplan dat leidt tot een sterke verhoging van de renovatiegraad van het Vlaams woningpatrimonium en de energieprestatie ervan optimaliseert.

Er zijn acht bouwstenen gemaakt en elf werven. De concrete maatregelen zullen in de nieuwe overeenkomst worden uitgewerkt.

De gecoördineerde werking wordt nu voorbereid op ambtelijk niveau. Ik heb het departement Kanselarij en Bestuur de opdracht gegeven om daarvoor het initiatief te nemen. Naast de afstemming met de collega's in de Vlaamse Regering zal de administratie daarover ook gesprekken voeren met diverse steunpunten zodat dit tegen maart 2016 resulteert in nieuwe samenwerkingsovereenkomsten voor de ondersteuning van die vijf lokale steunpunten duurzaam wonen en bouwen, waarin ook al die aspecten kunnen worden geconcretiseerd.

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Valerie Taeldeman (CD&V): Minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Ik heb begrepen dat u op basis van bijkomende gegevens de positieve beslissing hebt genomen om de steunpunten verder financieel en inhoudelijk te ondersteunen. Ik ben daar zeer tevreden over en ik kijk uit naar de nieuwe samenwerkingsovereenkomst die in maart zal worden voorgelegd. Ik ben ook blij te vernemen dat de werven uit het Renovatiepact zullen worden geïmplementeerd in die nieuwe samenwerkingsovereenkomsten.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Chris Janssens aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de gevolgen van de federale antiterrorisme maatregelen voor Vlaanderen – 508 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Jan Hofkens

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister-president, mijn vraag dateert van eind november, intussen is al een en ander bewogen in het veiligheidsbeleid van de federale overheid en van de deelstaten maar de meeste vragen blijven overeind.

De Federale Regering heeft half november een achttiental extra maatregelen genomen in het kader van de terreurdreiging. Eerder had ze begin januari 2015 ook al een twaalfstal maatregelen genomen, na de eerste aanslagen in Parijs op Charlie Hebdo. Na de aanslagen in november achtte de Federale Regering het nodig om nog een aantal bijkomende veiligheidsmaatregelen te nemen waarvan een aantal overlappen met de bevoegdheden van de deelstaten. Ik denk dan aan de voorwaarden voor erkenning van imams en moskeeën, de impact van de dreigingsniveaus op onze scholen, de meldpunten voor vrienden en familie van geradicaliseerden en het opleggen van een elektronische enkelband aan geradicaliseerden.

Over die enkelbanden hebt u eerder samen met minister Vandeuren, die bevoegd is voor de justitiehuisen, kritische bemerkingen gemaakt. U had het dan over personeelstekorten en mogelijke budgettaire problemen aangezien nu de Vlaamse overheid bevoegd is en plotsklaps moet zorgen voor die extra enkelbanden en de juiste omkadering. En dan heb ik het nog niet over de vraag of een enkelband het juiste middel is om geradicaliseerden of teruggekeerde oorlogsterroristen te straffen.

Minister-president, nadat mijn vraag was ingediend, bent u nog bijeengekomen met de premier en de ministers-presidenten. Dat was op 23 december. Ik veronderstel dat u in uw antwoord zult schetsen waarover die bespreking is gegaan en wat daar concreet uit is voortgekomen. Ik heb uit persartikels begrepen dat de bijeenkomst geen concrete maatregelen heeft opgeleverd.

Minister-president, wat zijn de gevolgen voor Vlaanderen van de halverwege november voorgestelde federale maatregelen tegen terreur en radicalisering? In welke mate en hoe worden u en de Vlaamse Regering daarbij betrokken? Wat zijn de budgettaire implicaties voor Vlaanderen van die federale maatregelen?

Vindt u het opportuun om geradicaliseerde of teruggekeerde jihadisten van een enkelband te voorzien, voor zover die laatsten nog toegang zouden krijgen tot ons grondgebied? Bent u van oordeel dat dat een efficiënte maatregel is voor oorlogsterroristen? Zo ja, welke concrete stappen zult u ondernemen om de nodige extra middelen te verwerven in het kader van het elektronisch toezicht van geradicaliseerde jongeren en teruggekeerde terroristen?

Over hoeveel nieuwe enkelbanden gaat het concreet? Hoe verhoudt dat cijfer zich tegenover het globale aantal enkelbanden dat in omloop is? Zullen die radicalen meteen een enkelband krijgen of worden zij eerst doorverwezen naar een wachtlijst? Worden er specifiek voor hen extra veiligheidsmaatregelen genomen indien zij een enkelband krijgen?

In de pers heeft de woordvoester van de Vlaamse justitiehuisen laten optekenen dat geradicaliseerde personen voor hen een volstrekt nieuw fenomeen zijn. Op welke manier denkt u de medewerkers van de Vlaamse justitiehuisen klaar te maken voor die nieuwe en toch wel zeer belangrijke taak?

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Mijnheer Janssens, de achttien federale maatregelen die zijn aangekondigd, hebben voor een deel inderdaad betrekking op bevoegdheden van de deelstaten of bevoegdheden die samenhangend zijn. Een aantal daarvan hebt u opgesomd, zoals de enkelbanden. Het gaat ook over geradicaliseerde imams of imams die radicale ideeën verspreiden. Op onze vraag gaat het ook over het opheffen van het beroepsgeheim voor hulpverleners. Het beroepsgeheim kan nu strafrechtelijk worden opgeheven voor hulpverleners die kennis krijgen van seksuele misdrijven. Maar hulpverleners die kennis krijgen van misdrijven in het kader van wat ons hier bezighoudt, zijn op dit ogenblik strafrechtelijk niet onthefbaar van beroepsgeheim. We vinden dat dit punt moet worden opgelost

op federaal vlak. Het gaat ook over de werking in de gevangenissen, waar zowel het federale niveau als de deelstaten actief zijn.

Het is dus inderdaad belangrijk dat er daarover overleg wordt gepleegd. Dat overleg heeft voor het eerst plaatsgevonden op 23 december. Het was een overleg tussen de premier en de ministers-presidenten van de deelstaten. Daar zijn een aantal van die maatregelen overlopen. Er is ook bekeken wat er moet gebeuren om tot oplossingen te komen.

Wat de imams betreft, heb ik voorgesteld – en de premier is daar ook op ingegaan – dat er een studie zou worden besteld om te kijken in welke mate er federale maatregelen kunnen worden genomen. U weet dat wij vrijheid van godsdienst kennen. Persoonlijk denk ik dat er een sleutel zit in de erkenning, de subsidiëring of betoelaging – hoe moet je het ook noemen – van de imams. U weet dat de consultants van de vrijzinnigheid en de bedienaars van de erediensten van de erkende levensbeschouwingen federaal worden betoelaagd. Mijns inziens zit de sleutel daar. Verder moet er door de federale overheid worden bekeken in welke mate imams die antidemocratische, antiwesterse opvattingen verdedigen, eventueel kunnen worden verwijderd van het grondgebied of eventueel niet kunnen worden toegelaten. Dat is een federale bevoegdheid. Ik denk dat men zeer nauwkeurig zal moeten nagaan welke maatregelen er mogelijk zijn in het kader van de vrijheid van godsdienst.

Ik heb er ten tweede op gewezen dat men eventueel voorwaarden zou kunnen koppelen aan de erkenning van de imams met betrekking tot hun opleiding. Dat moet worden onderzocht. Ik heb erop gewezen dat er momenteel in Vlaanderen geen opleidingen tot imam zijn. Dat is een aangelegenheid voor de religies. Wij leiden ook geen priesters, dominees of consultants van de vrijzinnigheid op. Zoals u weet, is er aan de Universiteit Antwerpen een cursus islamtheologie. Heel recent, namelijk vorige week, is er aan de Universiteit Gent een officiële inauguratie geweest van een studiecentrum Islam. Men zou een voorwaarde kunnen koppelen aan de erkenning en subsidiëring van imams met betrekking tot opleidingen. Dat moet nog worden onderzocht. De premier is ingegaan op mijn vraag om daarover een studie te laten uitvoeren. Je mag daarin niet improviseren. Zoals ik al zei, is er een grondwettelijk recht met betrekking tot de godsdienstvrijheid.

Een ander punt dat we hebben aangekaart, is de opheffing van het beroepsgeheim in het kader van de hulpverleners die kennis krijgen van. Ook dat moet op het federale niveau worden geregeld. Het is strafrechtelijk, het maakt deel uit van het strafwetboek.

Een derde punt gaat over de enkelbanden. Volgens het strafwetboek zijn enkelbanden mogelijk in drie gevallen. Ten eerste, als een vervangende gevangenisstraf voor straffen tot drie jaar. Dat zijn dus correctionele straffen, geen misdaden, terwijl terrorisme en misdrijven waarover we het hier hebben toch vaak aanleiding geven tot straffen hoger dan drie jaar. Ten tweede voorziet men in de wetgeving de mogelijkheid om de enkelband te gebruiken als maatregel van voorlopige hechtenis. Ten derde is er in het strafwetboek recentelijk een autonome straf van het opleggen van een enkelband opgenomen. Bij mijn weten is die echter nog niet in werking getreden.

We hebben gepraat over het federale voorstel om te komen tot het opleggen van een enkelband aan de personen die figureren op een lijst van de dreigingsanalyse-diensten. Ik heb van meet af aan – ook publiek – reserves geformuleerd bij dat federale voorstel om het op administratieve wijze te doen. Het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens laat dat zeer moeilijk toe, tenzij je gaat naar een zeer subtiel onderscheid tussen vrijheidsbeperking en vrijheidsontneming.

Vrijheidsontneming kan volgens het Europees Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden (EVRM) op geen andere wijze

opgelegd worden dan door een gerechtelijke maatregel. Ik denk niet dat we morgen in een staat willen leven waar je administratief vrijheidsontneming opgelegd kunt krijgen. We gaan niet de klok terugdraaien tot voor de periode van de verlichting en de scheiding der machten. Men onderzoekt dit dus op federaal niveau. Ik heb begrepen dat men er nog altijd niet uit is en dat dit een zeer moeilijk spoor is. Een tweede spoor is dat dit een gerechtelijke maatregel zou zijn.

Let wel: het gaat hier over personen die dan nog geen daden gepleegd hebben. Men zal het strafwetboek aanpassen, denk ik, en eventueel overgaan tot strafverzwaring voor mensen die daden gepleegd hebben of voorbereidende handelingen stellen. Op een lijst staan van dreigingsanalyse is nog iets anders dan een misdrijf gepleegd hebben of eventueel voorbereidende handelingen gesteld hebben.

Persoonlijk vind ik het opleggen van een enkelband in zulke omstandigheden een maatregel waar je zeer grote vragen bij kunt stellen met betrekking tot de efficiëntie en de effectiviteit ervan.

Ik heb uit de dialoog begrepen dat dit allemaal nog niet uitgeklaard is op federaal niveau. Men onderzoekt nog of men het spoor kan bewandelen van een administratieve, dan wel een gerechtelijke maatregel, ofwel de beide sporen moet verlaten. Wat ons betreft, heeft het implicaties als er enkelbanden zouden worden opgelegd op basis van een gerechtelijke beslissing. Administratief niet, want de bijzondere wet bepaalt dat de deelstaten instaan voor de enkelbanden en de begeleiding van de personen met een enkelband als die opgelegd zijn door een gerechtelijke maatregel. Als men een administratieve maatregel zou nemen, dan komt dat niet bij ons terecht. Als het gerechtelijk is wel.

Ik heb erop gewezen dat dat een budgettaire implicatie heeft. Als u vraagt welke budgettaire implicatie dat dan precies is, kan ik daar niet op antwoorden, want ik heb er geen enkel idee van hoeveel mensen er op zo'n lijst terecht zouden kunnen komen. Naast de budgettaire implicatie is er ook nog de implicatie met betrekking tot de expertise. De mensen die nu instaan voor de begeleiding van personen met een enkelband, zijn op dit ogenblik niet opgeleid voor dat soort opdrachten. Er is een groot verschil tussen iemand begeleiden die een enkelband aangekregen heeft nadat hij bijvoorbeeld een vluchtmisdrijf gepleegd heeft en iemand begeleiden die op een lijst staat van de dreigingsanalysediensten.

Het is voorbarig om daar verder op in te gaan, gewoon omdat op federaal niveau de zaken helemaal nog niet uitgeklaard zijn. Ik heb u gewezen op de problemen die ik zie op basis van het EVRM en op de mogelijke implicaties van een mogelijke administratieve, dan wel gerechtelijke maatregel.

U vroeg ook nog naar het aantal personen in Vlaanderen onder elektronisch toezicht. Ik heb de cijfers bij van 15 december 2015. Op dat moment stonden in Vlaanderen 975 personen onder elektronisch toezicht.

Tot slot kan ik zeggen dat de afgelopen weken in elk justitiehuis een referentiejustitieassistent radicalisering aangesteld is. Die justitieassistenten zullen hun opleiding over radicalisering en de aanpak ervan in hun dagelijkse werk volgen in de loop van de maand februari 2016. De bedoeling is dat de referentiejustitieassistenten interne ondersteuning kunnen verzorgen aan collega's die geconfronteerd worden met de problematiek. Ook de directeurs van de justitiehuisen en de beleidsmedewerkers van het centrale bestuur zullen in de loop van deze maand vanuit de Veiligheid van de Staat een opleiding krijgen over radicalisering. Na beide opleidingsmomenten zal bepaald worden in welke mate dat opleidingstraject verder uitgewerkt moet worden.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister-president, bedankt voor uw uitgebreide antwoord. Een aantal elementen uit uw antwoord roepen bijkomende vragen op. Ik kijk in elk geval uit naar de studie die u via de Federale Regering besteld hebt over de maatregelen die genomen zouden kunnen worden rond imams die zelf radicaliseren of met wie het misloopt. We hebben in het recente verleden al het voorbeeld gehad van een imam uit Antwerpen, die zelf oorlogsterrorist is geworden en naar het buitenland is getrokken om daar de jihad te gaan strijden. Als ik daar minister Homans over ondervraag in dit parlement, zegt ze dat het advies van de Staatsveiligheid zeer lang op zich laat wachten en dat ze in de tussentijd geen maatregelen kan nemen.

Een dergelijke aanpak laat natuurlijk heel wat te wensen over, minister-president, als men in Vlaanderen geconfronteerd wordt met een imam – overigens van een erkende moskee – die zelf jihadist wordt, en men daar niet meteen maatregelen voor neemt. Ik kijk in elk geval uit naar die studie. Hebt u daar een timing rond afgesproken met de Federale Regering en kunt u die eventueel meedelen?

Wat de enkelbanden betreft, ben ik het met u eens. U zegt nog zeer voorzichtig dat u zich afvraagt of het wel efficiënt is. Ik wil daar heel duidelijk in zijn: ik vind het uiteraard geen gepast middel om een geradicaliseerde of een teruggekeerde terrorist een enkelband om te gespen. Daar zijn andere maatregelen en middelen inderdaad beter voor geschikt.

Bovendien geeft het niet alleen juridische moeilijkheden, maar ook praktische. Ik heb begrepen dat vele honderden mensen op een lijst van het Orgaan voor de Coördinatie en de Analyse van de Dreiging (OCAD) staan. Ik kan daar niet verder over uitweiden, omdat het hier is toegelicht in de commissie Radicalisering door de betrokkene van het OCAD, weliswaar achter gesloten deuren. Het gaat in elk geval over vele honderden mensen die op die lijst zouden voorkomen. Om die allemaal van een enkelband te voorzien, dat geeft niet alleen vragen op het vlak van efficiëntie en juridische mogelijkheden, maar vooral ook qua praktische mogelijkheden.

Minister-president, we hebben in de plenaire vergadering van 25 november ook vragen gesteld naar aanleiding van de eerste bijeenkomst van de Nationale Veiligheidsraad waar ook de ministers-presidenten van de deelstaten op uitgenodigd waren.

U hebt toen samen met heel wat andere fracties in het parlement gezegd dat u er voorstander van was dat de deelstaten daar continu bij betrokken zouden worden. Is er na die bijeenkomst van november nog een nieuwe bijeenkomst geweest van de Nationale Veiligheidsraad waarbij u – uiteraard – betrokken was? Indien dat het geval zou geweest zijn, welke inbreng hebt u daar vanuit Vlaanderen op de tafel gebracht? Hoe verloopt het overleg nu verder tussen de verschillende regeringen?

Een van de federale maatregelen die in januari 2015 werden genomen, was de optimalisering van de gegevensuitwisseling tussen de overheden onderling enerzijds en tussen de overheden en de administratieve en gerechtelijke diensten anderzijds. Wat is daaraan het voorbije jaar verbeterd? Hoe werd die gegevensuitwisseling intussen geoptimaliseerd?

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Wat betreft de Veiligheidsraad heb ik daar net geantwoord op de vraag naar de continuïteit daarvan. Ik kan nu niet uit het hoofd zeggen of dat op de eerste bijeenkomst van de Veiligheidsraad was. Ik ken de data niet van buiten. Er is zeker nog een tweede vergadering geweest.

De bijeenkomst waarover ik het daarnet had, was een bijeenkomst niet van de Veiligheidsraad, maar van de premier met de ministers-presidenten na het laatste Overlegcomité op 23 december 2015.

Op de vraag naar de uitwisseling van gegevens kan ik nu niet zomaar antwoorden. Ik heb daar geen zicht op.

Wat betreft uw vraag over de haatpredikers: minister Homans is enkel bevoegd voor de erkende moskeeën. Wij stellen vast in het plan van de Federale Regering dat punt 10 het heeft over de uitzetting van haatpredikers: "de screening van alle predikers, om iedereen die haat predikt onder huisarrest te plaatsen, van hun vrijheid te beroven of uit te wijzen". Daar ben ik tijdens het overleg met de premier op ingegaan. Ik heb gezegd dat moet worden bekeken welke maatregelen er mogelijk zijn. Ik heb voorgesteld dat daarover een studie zou worden gemaakt. Ik vind dat je daarin niet kunt improviseren. Je moet binnen het kader van de grondwettelijke rechten en vrijheden blijven. De premier is op mijn voorstel ingegaan. Daar bestaan geen officiële notulen van. Ik weet niet of dat is uitbesteed, of dat een interne studie zou zijn door de federale administratie. Die zaak is een federale maatregel, die moet federaal worden uitgeklaard. Iedereen, ook de deelstaten en de hele gemeenschap, heeft er belang bij dat die zaken worden aangepakt en dat wordt bekeken in welke mate er uitvoering kan worden gegeven aan punt 10 van het actieplan. Ik zal dat zeker blijven opvolgen omdat het maatschappelijk te belangrijk is.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister-president, ik heb dat voorbeeld gegeven om duidelijk te maken dat het probleem zich niet alleen voordoet in de niet-erkende moskeeën, waarvan uiteraard de haatpredikers zouden moeten worden uitgesloten, maar ook dat we het probleem ook hebben in de erkende moskeeën. U kent die moskee, die u, toen u daar zelf bevoegd voor was, hebt erkend. Van die moskee, De Koepel, is een imam zelf geradicaliseerd. Hij is jihadist geworden, terwijl hij dienstdeed in een erkende moskee. Ik pleit er dus voor om niet alleen de niet-erkende moskeeën maar zeker ook de erkende moskeeën en daarvan de imams onder de loep te nemen.

De bijkomende vragen die ik heb gesteld, onder meer die over de Nationale Veiligheidsraad, die u niet meteen kunt beantwoorden, zal ik in een andere vraag aan u opnemen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.